

КОПІЯ

ГОЛОСІЙВСЬКА РАЙОННА В МІСТІ КИЄВІ
ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ

07.11.2016

№ 624

Про затвердження інструкцій з охорони праці в Голосіївській районній в місті Києві державній адміністрації

Відповідно до статей 6, 41 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», глави XI Кодексу законів про працю від 10.12.1971 статі 13 Закону України «Про охорону праці», наказу Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15 «Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою», наказу Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 29.01.1998 № 9 «Про затвердження положення про розробку інструкцій з охорони праці», з метою дотримання працівниками вимог з охорони праці при виконанні ними робіт на робочому місці:

1. Затвердити інструкції з охорони праці Голосіївської районної в місті Києві державної адміністрації, що додаються.
2. Призначити головного спеціаліста з питань охорони праці Хоніну Л. Л. відповідального за організацію роботи з питань охорони праці в адміністрації, проведення вступних інструктажів з особами, які приймаються на постійну або тимчасову роботу до адміністрації.
3. Головному спеціалісту з питань охорони праці зареєструвати інструкції в журналі реєстрації інструкцій з охорони праці.
4. Відділові управління персоналом направляти всіх осіб, які приймаються на постійну або тимчасову роботу, для проведення вступного інструктажу в день прийому на роботу.
5. Розпорядження Голосіївської районної в місті Києві адміністрації від 16.03.2011 № 175 «Про затвердження інструкцій з охорони праці в Голосіївській районній в місті Києві державній адміністрації» вважати таким, що втратило чинність.
6. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на заступника голови адміністрації Сріну О. А.

Голова

Н. Бондар

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядженням Голосіївської
районної в місті Києві державної
адміністрації

07.11.2016

№ 624

ІНСТРУКЦІЯ № 01

з охорони праці проведення вступного інструктажу
в Голосіївській районній в місті Києві державній адміністрації

1. Загальні положення

1.1 Ця інструкція розроблена у відповідності до Закону України «Про охорону праці», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працевздатності», Кодексу законів про працю України, Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15.

1.2. Мета вступного інструктажу ознайомити щойно прийнятого на роботу працівника з загальними положеннями законодавства України про охорону праці, виробничу санітарію, пожежну та електробезпеку, з правилами трудової діяльності, поведінки працівників в адміністративному приміщенні та надання першої долікарської медичної допомоги у разі нещасного випадку.

1.3. Вимоги інструкції є обов'язковими для виконання усіма працівниками та посадовими особами Голосіївської районної в місті Києві державної адміністрації.

2. Загальні правила поведінки працівників у приміщенні адміністрації

2.1. При знаходженні в приміщенні Голосіївської районної в місті Києві державної адміністрації працівники повинні виконувати вимоги Інструкцій з охорони праці та пожежної безпеки.

2.2. При відкриванні вікон забороняється сідати на підвіконня, перегинатися за межі вікна.

2.3. Забороняється палити в кабінетах, приміщеннях, холах, дозволяється палити тільки в спеціально відведеніх та обладнаних для цього місцях.

2.4. Користуватися електронагрівальними пристроями дозволяється тільки в спеціально відведеніх для цього місцях.

2.5. Забороняється приносити й зберігати легкозаймисті й вибухонебезпечні речовини в кабінетах і інших робочих приміщеннях.

2.6. По закінченню роботи необхідно надійно закрити вікна, виключити з мережі електричні пристроя.

2.7. У випадку виявлення будь-яких недоліків необхідно повідомити про це керівникові або особі, відповідальній за протипожежний стан, і тільки після цього залишати приміщення.

2.8. За невиконання вимог цієї інструкції порушник несе відповідальність передбачену чинним законодавством.

3. Робочий час і час відпочинку

Тривалість робочого часу працівників не може перевищувати 40 годин на тиждень. Для працівників встановлюється п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями.

За угодою між працівником і роботодавцем може встановлюватись як при прийнятті на роботу, так і згодом неповний робочий день або неповний робочий тиждень. Оплата праці в цих випадках провадиться пропорційно відпрацьованому часу або залежно від виробітку. Надурочні роботи, як правило, не допускаються і можуть провадитися лише з дозволу виборного органу первинної профспілкової організації установи, організації.

Надурочними вважаються роботи понад встановлену тривалість робочого дня, вони не повинні перевищувати для кожного працівника чотирьох годин протягом двох днів підряд і 120 годин на рік.

Працівникам надається перерва для відпочинку і харчування тривалістю не більше однієї години. Перерва не включається в робочий час. Перерва для відпочинку і харчування повинна надаватись, як правило, через чотири години після початку роботи. Час початку і закінчення перерви встановлюється правилами внутрішнього трудового розпорядку. Працівники використовують час перерви на свій розсуд. На цей час вони можуть відлучатися з місця роботи. Напередодні святкових і неробочих днів тривалість роботи працівників, крім працівників, зазначених у статті 51 Кодексу Законів про працю України, скорочується на одну годину. У випадку, коли святковий або неробочий день збігається з вихідним днем, вихідний день переноситься на наступний після святкового або неробочого. Робота у вихідні дні забороняється.

Залучення окремих працівників до роботи у ці дні допускається тільки з дозволу виборного органу первинної профспілкової організації установи, організації і лише у виняткових випадках, що визначаються законодавством.

Робота у вихідний день може компенсуватися, за згодою сторін, наданням іншого дня відпочинку або у грошовій формі у подвійному розмірі.

Щорічна основна відпустка надається працівникам тривалістю не менш як 30 календарних днів за відпрацьований робочий рік, який відлічується з дня укладення трудового договору.

4. Охорона праці жінок

Чинне законодавство передбачає заборону праці жінок на важких роботах і на роботах зі шкідливими або небезпечними умовами праці. Перелік таких робіт затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29.12.1993 № 256. Згідно зі статтею 178 Кодексу законів про працю України вагітні жінки повинні бути переведені на легшу роботу, яка виключає вплив на них шкідливих і виробничих факторів і недопустимого фізичного навантаження. Таке переведення

повинне здійснюватися відповідно до медичних рекомендацій.

На підставі медичного висновку жінкам надається оплачувана відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами тривалістю 70 календарних днів до пологів і 56 (у разі народження двох і більше дітей та у разі ускладнення пологів – 70) календарних днів після пологів, починаючи з дня пологів. Тривалість відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами обчислюється сумарно і становить 126 календарних днів (140 календарних днів – у разі народження двох і більше дітей та у разі ускладнення пологів). Вона надається жінкам повністю незалежно від кількості днів, фактично використаних до пологів. За бажанням жінки їй надається відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку з виплатою за ці періоди допомоги відповідно до законодавства. Жінці, яка працює і має двох або більше дітей віком до 15 років, або дитину-інваліда, або яка усиновила дитину, одинокій матері, батьку, який виховує дитину без матері (у тому числі й у разі тривалого перебування матері в лікувальному закладі), а також особі, яка взяла дитину під опіку, надається щорічно додаткова оплачувана відпустка тривалістю 7 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів.

Звільнення вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років, одиноких матерів при наявності дитини віком до чотирнадцяти років або дитини-інваліда з ініціативи власника або уповноваженого ним органу не допускається, крім випадків повної ліквідації установи, організації, коли допускається звільнення з обов'язковим працевлаштуванням.

5. Колективний договір

Колективний договір укладається на основі чинного законодавства, між роботодавцем, з однієї сторони, і первинною профспілковою організацією, а у разі її відсутності – представниками, вільно обраними на загальних зборах найманих працівників або уповноважених ними органів, з другої сторони, з метою регулювання виробничих, трудових і соціально-економічних відносин.

У колективному договорі встановлюються взаємні зобов'язання сторін щодо змін в організації виробництва й праці; нормування й оплати праці; встановлення гарантій, пільг; режиму роботи, тривалості робочого часу й відпочинку; умов і охорони праці; забезпечення медичного обслуговування. Умови колективного договору, що погіршують порівняно з чинним законодавством і угодами, становище працівників, є недійсними.

Положення колективного договору поширяються на всіх працівників установи, організації незалежно від того, чи є вони членами професійної спілки, і є обов'язковими як для роботодавця, так і для працівників установи.

6. Правила внутрішнього трудового розпорядку адміністрації, відповіальність за порушення цих правил

Правила внутрішнього трудового розпорядку Голосіївської районної в місті Києві державної адміністрації (далі – Правила) мають на меті забезпечення чіткої організації праці, належних, безпечних і здорових умов праці, підвищення її

продуктивності та ефективності, раціонального використання робочого часу, зміцнення трудової дисципліни.

Трудова дисципліна забезпечується створенням необхідних організаційних та економічних умов для нормальної високопродуктивної праці, відповідальним і свідомим ставленням працівників до роботи, а також заохоченням за сумлінну працю.

7. Порядок прийняття на роботу та звільнення працівників

Працівник має право реалізовувати свої здібності до продуктивної праці шляхом укладення трудового договору з одним або одночасно кількома роботодавцями, якщо інше не передбачене законодавством, колективним договором або угодою сторін.

Прийняття на державну службу здійснюється на конкурсній основі, крім випадків, коли інше встановлено законами України. Конкурс проводиться не раніше ніж через місяць після оголошення його в засобах масової інформації. При прийнятті на державну службу може встановлюватися випробування терміном до шести місяців.

Не можуть бути призначеними на посаду державного службовця в адміністрації особи, які:

- визнані в установленому порядку недієздатними;
- мають судимість, що є несумісним із зайняттям посади;
- у разі прийняття на службу будуть безпосередньо підпорядковані або підлеглі особам, які є їх близькими родичами чи своїками;
- позбавлені права займати відповідні посади в установленому законом порядку на визначений термін;
- в інших випадках, встановлених законами України.

Прийняття на роботу оформляється розпорядженням, що оголошується працівникові під розпис. У розпорядженні має бути зазначено найменування посади у відповідності з класифікатором професій, умови оплати праці та інші суттєві умови трудового договору. Фактичне допущення працівника до роботи вважається укладенням трудового договору незалежно від того, чи було прийняття на роботу оформлено належним чином.

Припинення дії трудового договору може мати місце тільки з підстав, передбачених Кодексом законів про працю України (КЗпП). Okрім підстав, передбачених КЗпП, державна служба припиняється також з підстав, передбачених Законом України «Про державну службу». У день звільнення керівник кадрової служби повинен видати працівникові його трудову книжку з внесеним до неї записом про звільнення. Записи про причини звільнення в трудовій книжці мають робитись у точній відповідності з формулюваннями чинного законодавства і з посиланням на відповідну статтю, пункт КЗпП або Закону України «Про державну службу». День звільнення вважається останнім днем роботи.

8. Відповідальність працівників за порушення Правил внутрішнього трудового розпорядку

Дисциплінарні стягнення застосовуються до державного службовця за невиконання чи неналежне виконання службових обов'язків, перевищення повноважень, порушення обмежень, пов'язаних із проходженням державної служби, а також за вчинок, який ганьбити його як державного службовця або дискредитує державний орган, в якому він працює.

До державного службовця може бути застосовано тільки один із таких заходів стягнення:

- догана;
- затримка на період до одного року присвоєння чергового рангу;
- попередження про неповну службову відповідальність;
- звільнення.

Повне або часткове позбавлення премії, зменшення або скасування надбавок та інших заохочувальних виплат може провадитися незалежно від дисциплінарного стягнення на умовах, визначених колективним договором або положення про оплату праці та преміювання.

Зняття стягнення оголошується розпорядженням.

9. Система управління охороною праці в Голосіївській районній в місті Києві державній адміністрації

9.1. Метою системи управління охороною праці (СУОП) є забезпечення процесів формування здорових і безпечних умов праці. Основними принципами її функціонування є зв'язок процесу виробництва із засобами й заходами щодо поліпшення безпеки, гігієни праці й виробничого середовища, дотримання виконавської, трудової й технологічної дисципліни й економічна зацікавленість усіх суб'єктів виробничого процесу в підвищенні безпеки й поліпшенні умов праці.

9.2. Забезпечення функціонування системи управління охороною праці в адміністрації здійснює Голова. Для цього Голова:

- створює відповідні служби і призначає посадових осіб, які забезпечують вирішення конкретних питань охорони праці, затверджує інструкції про їх обов'язки, права та відповідальність за виконання покладених на них функцій, а також контролює їх додержання;
- розробляє за участю сторін колективного договору і реалізує комплексні заходи для досягнення встановлених нормативів та підвищення існуючого рівня охорони праці;
- забезпечує належне утримання будівель і споруд, здійснює моніторинг їхнього технічного стану;
- забезпечує усунення причин, що призводять до нещасних випадків, професійних захворювань, та здійснення профілактичних заходів, визначених комісіями за підсумками розслідування цих причин;

- розробляє і затверджує положення, інструкції, інші акти з охорони праці, що діють в адміністрації та встановлює правила виконання робіт і поведінки працівників на території, у виробничих приміщеннях, робочих місцях відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці, забезпечує безоплатно працівників нормативно-правовими актами та актами підприємства з охорони праці;
- організовує пропаганду безпечних методів праці та співробітництво з працівниками у галузі охорони праці;
- вживає термінових заходів для допомоги потерпілим, залучає за необхідності професійні аварійно-рятувальні формування у разі виникнення аварій та нещасних випадків.

10. Обов'язки працівника щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

Працівник зобов'язаний:

- чесно і сумлінно виконувати роботу, визначену посадовою інструкцією;
- дотримуватись встановленого режиму роботи, в стосунках з іншими працівниками дотримуватись співжиття і норм поведінки, не створювати умов, які перешкоджали б іншим працівникам виконувати їхні трудові обов'язки;
- бути стриманим, вести себе гідно, діяти в межах своїх повноважень, ввічливо ставитися до відвідувачів адміністрації;
- додержуватись вимог охорони праці, техніки безпеки, гігієни праці і протипожежної охорони;
- бережливо ставитися до майна адміністрації, з дотриманням відповідних правил його використання, додержуватись правил і умов зберігання матеріальних цінностей та документів;
- дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території;
- знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, користуватися засобами колективного та індивідуального захисту;
- проходити у встановленому законодавством порядку попередні та періодичні медичні огляди. Працівник несе безпосередню відповідальність за порушення зазначених вимог.

11. Медичні огляди працівників

Роботодавець за свої кошти забезпечує фінансування та організовує проведення періодичних медичних оглядів працівників, зайнятих на роботах із шкідливими умовами, щорічного обов'язкового медичного огляду осіб віком до 21 року. Медичні огляди проводяться відповідними закладами охорони здоров'я, працівники яких несуть відповідальність згідно із законодавством за відповідальність медичного висновку фактичному стану здоров'я працівника. Роботодавець має право в установленому законом порядку притягнути працівника, який ухиляється від проходження обов'язкового медичного огляду, до дисциплінарної відповідальності, а також зобов'язаний відсторонити його від роботи без збереження заробітної плати.

Роботодавець забезпечує за свій рахунок позачерговий медичний огляд працівників: за заявою працівника, якщо він вважає, що погіршення стану його здоров'я пов'язане з умовами праці; за свою ініціативу, якщо стан здоров'я працівника не дозволяє йому виконувати свої трудові обов'язки.

За час проходження медичного огляду за працівниками зберігаються місце роботи (посада) і середній заробіток.

12. Основні вимоги виробничої та особистої гігієни

Виробнича санітарія – це система організаційних заходів і технічних засобів, що запобігають або зменшують вплив на працюючих шкідливих виробничих факторів, які в певних умовах можуть привести до травм або професійних захворювань. Основною метою є зменшення або повне усунення впливу несприятливих і шкідливих виробничих факторів на організм людини.

Оптимальні параметри мікроклімату повинні бути:

- температура у виробничих приміщеннях, залежно від категорії робіт, від 16 до 24 °C у холодний період та від 18 до 25 °C у теплий період;
- відносна вологість повітря, залежно від температури, у межах 40-75%;
- швидкість руху повітря у межах 0, I-0, 5 м/с;
- інтенсивність теплового опромінювання працюючих у межах 35-100 Вт/м², залежно від величини поверхні тіла, яке опромінюється.

При цьому об'єм виробничого приміщення на одного працюючого повинен бути не менш як 15 м³, а площа – не менше ніж 4,5 м². Для ряду робіт, що виконуються працівниками різних професій, ця площа повинна бути не менше ніж 6 м².

Особиста гігієна – це сукупність гігієнічних правил, які сприяють зміцненню та збереженню здоров'я людини, збільшення тривалості її активного життя. Дотримання гігієнічних правил є однією з умов, які визначають культуру людини.

Працівники зобов'язані:

- володіти прийомами надання першої медичної допомоги;
- знати координати організацій і осіб, яким повідомляється про виникнення аварій;
- тримати в порядку й чистоті приміщення, не допускати його захаращення невикористуваним обладнанням, папером, харчовими відходами тощо.

Не допускається:

- працювати на несправному обладнанні;
- користуватися несправними електричними розетками й вилками;
- паління в приміщенні.

13. Порядок розслідування й оформлення документації щодо нещасних випадків і професійних захворювань

У випадку травмування працівників, професійних захворювань роботодавець проводить розслідування. Розслідування проводиться відповідно до Порядку розслідування й ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і

аварій на виробництві, затвердженого до Порядку розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 № 1232.

Розслідування проводиться у разі раптового погіршення стану здоров'я працівника, одержання ними поранення, травми, у тому числі внаслідок тілесних ушкоджень, заподіяних іншою особою, гострого професійного захворювання і гострого професійного та інших отруєнь, одержання теплового удару, опіку, обмороження, у разі утоплення, ураження електричним струмом, блискавкою та іонізуючим випромінюванням, одержання інших ушкоджень внаслідок аварії, пожежі, стихійного лиха (землетруси, зсуви, повені, урагани тощо), контакту з представниками тваринного і рослинного світу, що привели до втрати працівником працевздатності на один робочий день чи більше або до необхідності переведення його на іншу (легшу) роботу не менш як на один робочий день, у разі зникнення працівника під час виконання ним трудових обов'язків, а також у разі смерті працівника на підприємстві (далі - нещасні випадки).

Про кожний нещасний випадок потерпілий або працівник, який його виявив, чи інша особа-свідок нещасного випадку повинні негайно повідомити безпосереднього керівника чи іншу уповноважену особу адміністрації, вжити заходів до надання необхідної допомоги потерпілому.

У разі настання нещасного випадку безпосередній керівник (уповноважена особа) зобов'язаний:

- терміново організувати надання першої медичної допомоги потерпілому, забезпечити у разі необхідності його доставку до лікувально-профілактичного закладу;

- повідомити про те, що сталося, роботодавця, керівника первинної організації профспілки, членом якої є потерпілий, або уповноважену найманими працівниками особу з питань охорони праці, якщо потерпілий не є членом профспілки;

- зберегти до прибууття комісії з розслідування (комісії із спеціального розслідування) нещасного випадку обстановку на робочому місці та устаткування у такому стані, в якому вони були на момент нещасного випадку (якщо це не загрожує життю чи здоров'ю інших працівників і не приведе до більш тяжких наслідків), а також вжити заходів до недопущення подібних випадків. Роботодавець, одержавши повідомлення про нещасний випадок (крім випадків, передбачених пунктом 41 цього Порядку), зобов'язаний негайно:

- 1) повідомити з використанням засобів зв'язку про нещасний випадок: робочий орган виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань (далі – Фонд) – Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України (пр. Артилерійський 7-9, тел. 585-20-11, 585-20-14).

- 2) утворити наказом комісію з розслідування нещасного випадку (далі – комісія) у складі не менше ніж три особи та організувати розслідування. До складу комісії включаються заступник Голови, на якого відповідно до функціонального розподілу обов'язків покладено організацію і координацію роботи з питань

охорони праці в державній адміністрації, на яку покладено виконання функцій спеціаліста з питань охорони праці, представник робочого органу виконавчої дирекції Фонду за місцезнаходженням організації (за згодою), представник первинної профспілкової організації. До складу комісії не може включатися керівник структурного підрозділу, який безпосередньо відповідає за стан охорони праці на робочому місці, де стався нещасний випадок.

Комісія зобов'язана протягом трьох діб:

- обстежити місце нещасного випадку, одержати пояснення потерпілого, якщо це можливо, опитати свідків нещасного випадку та причетних до нього осіб;
- визначити відповідність умов праці та її безпеки вимогам законодавства про охорону праці;
- з'ясувати обставини і причини нещасного випадку;
- визначити, чи пов'язаний цей випадок з виробництвом;
- установити осіб, які допустили порушення вимог законодавства про охорону праці, розробити заходи щодо запобігання подібним нещасним випадкам;
- скласти акт розслідування нещасного випадку за формою Н-5 згідно з додатком 2 у трьох примірниках (далі – акт форми Н-5), а також акт про нещасний випадок, пов'язаний з виробництвом, за формулою Н-1 згідно з додатком 3 у шести примірниках (далі – акт форми Н-1), якщо цей нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом, або акт про нещасний випадок, не пов'язаний з виробництвом, за формулою НПВ згідно з додатком 4, якщо цей нещасний випадок визнано таким, що не пов'язаний з виробництвом (далі – акт форми НПВ), і передати їх на затвердження роботодавцю;
- у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння), пов'язаного з виробництвом, крім акта форми Н-1 скласти також у чотирьох примірниках карту обліку професійного захворювання (отруєння) за формулою П-5 згідно з додатком 5 (далі - карта форми П-5).

Акти форми Н-5 і форми Н-1 (або форми НПВ) підписуються головою і всіма членами комісії. У разі незгоди із змістом зазначених актів член комісії письмово викладає свою окрему думку, яка додається до акта форми Н-5 і є його невід'ємною частиною, про що робиться запис в акті форми Н-5.

Роботодавець повинен розглянути й затвердити акти за формулою Н-1 та Н-5 протягом доби після одержання матеріалів, підготовлених комісією за підсумками її роботи. На вимогу потерпілого роботодавець зобов'язаний ознайомити потерпілого або особу, яка представляє його інтереси, з матеріалами розслідування нещасного випадку. Контроль за своєчасністю і об'єктивністю розслідування нещасних випадків, їх документальним оформленням та обліком, виконанням заходів щодо усунення причин нещасних випадків здійснюють органи державного управління, органи державного нагляду за охороною праці, виконавча дирекція Фонду та її робочі органи відповідно до компетенції.

У випадку відмови роботодавця скласти акт за формулою Н-1 про нещасний випадок або незгоди роботодавця, потерпілого або особи, яка представляє його інтереси, зі змістом акта або із приписанням посадової особи органу державного нагляду за охороною праці, питання вирішуються вищестоячим органом

державного нагляду за охороною праці або в порядку, передбаченому законодавством про розгляд трудових суперечок. Роботодавець зобов'язаний відшкодувати працівникові шкоду, заподіяну здоров'ю, у порядку, передбаченому чинним законодавством України.

14. Пожежна безпека

Усі приміщення повинні своєчасно прибиратися і утримуватися в чистоті. Меблі і обладнання слід розміщувати так, щоб забезпечувався вільний евакуаційний прохід до виходу з приміщення. Напроти дверей необхідно залишати прохід, який повинен дорівнювати ширині дверей, але не менше 1,0 м. За наявності в приміщенні одного евакуаційного виходу дозволяється знаходитися в ньому не більше 50 чоловік. Евакуаційні шляхи і виходи слід постійно тримати вільними, нічим їх не захаращувати.

Забороняється:

- знімати з дверей пристрой для самозакривання, фіксувати такі двері у відкритому положенні;
- зберігати, у тому числі тимчасово, інвентар і матеріали в тамбурах виходів, в шафах (нішах) для інженерних комунікацій;
- закривати на замки чи інші затвори, які погано відчиняються зсередини, евакуаційні двері під час перебування в приміщеннях людей.

Перезаряджання вогнегасників необхідно проводити відповідно до інструкції з їх експлуатації. Перезарядці підлягають також вогнегасники із зірваними пломбами. Усі працівники зобов'язані вміти користуватися вогнегасниками.

Електрощитові, серверні та інші технічні приміщення не повинні використовуватися не за призначенням (для зберігання меблів, обладнання, інших сторонніх предметів). Двері електрощитових, серверних мають бути закритими, на дверях цих приміщень повинно бути вказане місце зберігання ключів, ініціали відповіальної особи та відповідний знак.

У приміщеннях забороняється зберігати і застосовувати легкозаймисті і горючі рідини та інші речовини і матеріали підвищеної вибухової та пожежонебезпеки.

Приміщення, де використовуються персональні комп'ютери, слід оснащувати переносними вуглекислотними або порошковими вогнегасниками місткістю 3,0 з розрахунку: один вогнегасник на кожних 20 кв.м. площині підлоги приміщення, що захищається.

Персональні комп'ютери після закінчення роботи на них повинні відключатися від електромереж.

Приміщення повинні оснащуватися установками пожежної сигналізації і автоматичними установками пожежогасіння відповідно до вимог нормативних документів, що діють. Усі установки мають бути справними, перебувати в робочому стані і мати сертифікати відповідності.

15. Утримання обладнання і електричних приладів.

Забороняється застосування електронагрівальних приладів у пожежонебезпечних зонах складських приміщень, у будівлі адміністрації, а також у будівлях (приміщеннях) іншого призначення, в яких можливість використання таких приладів обмежується нормативними документами.

Настільні лампи, вентилятори, холодильники та інші електроприлади, слід підключати до мережі лише через справні штепсельні розетки та електрошинури. Усі електрошинури повинні бути закріплені до стіни. Експлуатація тимчасових електромереж забороняється.

Забороняється встановлення електропобутових приладів (телевізорів, холодильників тощо) в нішах меблів.

Обігрів приміщень повинен здійснюватися лише центральним опалюванням або спеціально встановленим фахівцями для цього устаткуванням. По закінченню роботи працівники повинні привести в порядок робочі місця, закрити вікна і вимкнути електроживлення приладів і обладнання, яким вони користувалися (настільні лампи, вентилятори, побутові кондиціонери, комп'ютери, радіоприймачі тощо).

16. Порядок дій при пожежі

Працівник при виявленні пожежі або ознак горіння (задимлення, запах гару, підвищення температури) зобов'язаний:

- негайно повідомити про це телефоном пожежно-рятувальну службу. При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;
- вжити (за можливістю) заходів до евакуації людей, гасіння (локалізації) пожежі та збереження матеріальних цінностей;
- повідомити про пожежу керівника чи відповідну компетентну посадову особу та (або) чергового на об'єкті;
- у разі необхідності викликати інші аварійно-рятувальні служби (медичну, газорятувальну тощо). Керівники й посадова особа, у встановленому порядку призначена відповідальною за забезпечення пожежної безпеки зобов'язані:
- перевірити, чи викликана пожежно-рятувальна служба (продублювати повідомлення), довести подію до відома Голови адміністрації;
- у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), використовуючи для цього наявні сили й засоби;
- видалити за межі небезпечної зони всіх працівників, не пов'язаних з ліквідацією пожежі;
- припинити роботи в будівлі, крім робіт, пов'язаних із заходами щодо ліквідації пожежі;
- здійснити в разі необхідності відключення електроенергії (за винятком систем протипожежного захисту), перекриття газових, парових та водяних комунікацій, зупинення систем вентиляції в аварійному та суміжних з ним

приміщеннях (за винятком пристрійв протидимового захисту) та здійснити інші заходи, що сприяють запобіганню розвитку пожежі та задимленню будівлі;

- перевірити включення оповіщення людей про пожежу, установок пожежогасіння, протидимового захисту;

- організувати зустріч підрозділів пожежно-рятувальної служби, надати їм допомогу у виборі найкоротшого шляху для під'їзду до осередку пожежі та в установці на водні джерела;

- після прибуття пожежного підрозділу інформувати керівника гасіння пожежі про конструктивні й технологічні особливості об'єкту, будівель і споруджень, що прилягають, кількості й властивостях речовин, матеріалів, виробів, які зберігаються і застосовуються, та інших відомостях, необхідних для успішної ліквідації пожежі й безпеки особового складу;

- одночасно з гасінням пожежі організувати евакуацію і захист матеріальних цінностей;

- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі.

17. Перша (долікарська) допомога потерпілим

17.1. Працівники, що перебувають поблизу місця події нещасного випадку, повинні надати долікарську допомогу потерпілому й сповістити про це керівника.

При наданні долікарської допомоги необхідно керуватися такою послідовністю дій:

- усунути вплив на організм людини факторів, які загрожують її здоров'ю та життю;

- оцінити стан потерпілого та перевірити:

- 1) наявність пульсу на сонній артерії,
- 2) наявність дихання протягом 15 секунд за допомогою дзеркала чи скла,
- 3) чутливість до болю,
- 4) реакцію зіниці на світло;

- визначити послідовність дій щодо рятування потерпілого залежно від тяжкості травми, що становить найбільшу загрозу для його життя;

- викликати швидку допомогу;

- виконувати необхідні дії для рятування потерпілого в порядку терміновості (забезпечити прохідність дихальних шляхів, провести штучне дихання, зовнішній масаж серця, зупинити кровотечу, іммобілізувати місце перелому, накласти пов'язку і т. д.);

- підтримувати основні життєві функції потерпілого до прибуття медичних працівників.

17.2. При отруєннях.

Причинами отруєння загального характеру може бути вживання несвіжих або заражених хвороботворними бактеріями продуктів. Захворювання, як правило, починається через 2-3 години після вживання заражених продуктів, інколи – через 20-26 годин.

Ознаки – загальне недомагання, нудота, блювання (неодноразове), переймоподібний біль у животі, частий рідкий стул, блідість, спрага, підвищення температури тіла від 38 до 40 °С, частий слабкий пульс, судоми.

Потерпілому негайно декілька разів промивають шлунок (примушують випити 1,5-2,0 л. теплої води, а потім викликають блювання подразненням 19 кореня язика) до появи чистих промивних вод.

Потім дають багато чаю, але не їжу. Перший час необхідне постійне спостереження за хворим, щоб запобігти зупинці дихання і кровообігу. Причинами отруєння лугами є попадання лужних сполук натрію і калію, які є у регенеративній речовині, у дихальні шляхи. Ознаки – неприємний лужний смак у роті, кашель, різка печія слизових оболонок очей і гортані, біль за грудиною, розширення зіниць, різка слабість, загальні судоми. У таких випадках необхідно забезпечити потерпілому приплів свіжого повітря, вивільнити його від одягу, який утруднює дихання, дати понюхати нашатирний спирт. У разі припинення дихання необхідно проводити штучне дихання.

Причинами отруєння оксидом вуглецю є вдихання чадного газу, генераторного газу, продуктів горіння, диму, внаслідок чого в крові блокується зв'язок гемоглобіну з киснем і обмежуються умови для його перенесення кров'ю від легень до тканин. Ознаки – шкіра яскраво-рожева, запаморочення, шум у вухах, загальна слабість, нудота, блювання, слабкий пульс, непритомність (при легкому отруєнні), нерухомість, судоми, порушення зору, дихання, роботи серця, втрата свідомості протягом годин і навіть діб (при тяжкому отруєнні). Допомога аналогічна тій, що надається при отруєнні лугами.

При важких випадках отруєння можливі судоми і втрата свідомості. У такому стані потерпілому необхідно забезпечити вільний доступ свіжого повітря, розстібнути одяг, якщо він перешкоджає диханню, а при втраті свідомості викликати лікаря.

Втрата свідомості настає внаслідок раптового відтоку крові від голови. Тому до приходу лікаря потерпілу кладуть так, щоб голова знаходилася нижче за тулуб – таким чином, створюється приплів крові до голови. Під час втрати свідомості можна дати понюхати нашатирний спирт, але у жодному випадку не прикладати до голови холодний компрес. Не можна давати потерпілому пити воду, оскільки в такому стані порушується здатність ковтати, і вода може потрапити в дихальні шляхи.

17.3. При опіках.

Опік – це пошкодження тканин, викликане дією на тіло полум'я, пари, киплячих рідин, розжарених або розплавлених металів, концентрованих кислот, лугів, радіоактивного опромінення та ін. Опіки бувають термічними, хімічними і лужними. Розрізняють опіки чотирьох ступенів.

Опік I ступеня супроводжується почервонінням і набуханням шкіри, пекучим болем на пошкодженій ділянці.

Опік II ступеня характеризується появою на почервонілій шкірі міхурів різної величини, наповнених прозорою або трохи каламутною рідиною, інтенсивним болем.

При опіках III ступеня настає глибоке пошкодження шкіри. Хворий відчуває різкий біль. На шкірі утворюється твердий струп, який покриває ділянку змертвілої тканини.

Найбільш важкими є опіки IV ступеня, при яких ушкоджується шкіра, м'язи, сухожилля. Інколи вони обвуглюються. 20 Опіки, які займають понад 10% поверхні тіла, зазвичай супроводжуються порушенням загального стану потерпілого – шоком. Хворий неспокійний, скаржиться на сильний біль, просить пити. Пульс прискорений (до 100-120 ударів на хвилину), дихання прискорене, швидке. Унаслідок всмоктування продуктів розпаду пошкоджених тканин швидко настає отруєння організму, яке характеризується апатією, смутком, блювотою, прискоренням пульсу.

Потерпілого, перш за все, потрібно швидко винести з небезпечної зони, загасити на ньому одяг вогнегасником, водою або тканиною – брезентом, ковдрою, пальтом. Полум'я з одягу можна збити, придавивши потерпілого до землі, дорожнього покриття. Одяг, який тліє, потрібно обережно зняти, заздалегідь розрізавши або розірвавши. Частини одягу, які прилипнули до поверхні опіку, не можна відривати, бо це нанесе потерпілому сильний біль і погіршить його стан.

Пухирі, які з'явилися на шкірі, не можна розривати чи проколювати, достатньо обробити їх спиртом, а на уражене місце накласти стерильну пов'язку.

Якщо площа пошкодження велика, потрібно загорнути потерпілого в чисте простирадло, закутати ковдрою або іншими теплими речами.

На обличчя пов'язку накладати не треба, достатньо прикрити його від пилу стерильною серветкою.

При опіках першого ступеня обпалену шкіру необхідно промити чистою холодною водою і змочити уражене місце спиртом, горілкою, одеколоном або слабким розчином перманганату калія (марганцівкою), а потім накласти суху стерильну пов'язку. При опіках очей, викликаних впливом електричної дуги, необхідно застосовувати холодні примочки (2 % розчин борної кислоти) на очі і негайно звернутися до лікаря. Якщо опік викликаний хімічними речовинами, обпалені ділянки тіла необхідно облити холодною водою. На опік, викликаний кислотами, накладають пов'язку, просочену розчином питної соди (1 чайна ложка на 1 стакан води). При опіках лугом накладають пов'язку, просочену розчином столового оцту або борної кислоти (1 чайна ложка на 1 стакан води).

Опіки другого ступеня вимагають накладення сухої стерильної пов'язки. Можна прикрити пошкоджене місце бинтом і відправити потерпілого до лікарні. При опіках третього і четвертого ступеня потерпілого належить терміново доставити до лікувальної установи.

17.4. При тепловому ударі.

Тепловий удар – важкий, інколи небезпечний для життя стан, що виникає в результаті перегріву тіла. Характерні його ознаки: головний біль, непритомність, нудота, раптова слабкість, блювота, шум у вухах, безладна мова, слабкий пульс, різке прискорення дихання, серцебиття, сонливість, гаряча шкіра, а інколи раптова втрата свідомості і судоми. При раптовому тепловому ударі потерпілого необхідно винести на свіже повітря, покласти його в тінь, розстібнути одяг, якщо він затруднює дихання, напоїти підсоленою холодною водою, охолодити тіло,

змочуючи водою голову і груди, створити довкола рух повітря. Для відновлення дихання потерпілого слід поплескувати по обличчю мокрим рушником і дати вдихнути нашатирний спирт.

17.5. При розтягуванні зв'язок і вивихах.

При розтягуванні зв'язок, яке супроводжується різким болем в суглобі і появою пухлини, необхідно того забинтувати суглоб. При вивихах на вивихнутий суглоб накладають холодний компрес (зігриваючий компрес протипоказаний). Рух пошкодженої кінцівки обмежити накладенням фіксуючої пов'язки або шини. Якщо є рані або синяки, то слід накласти пов'язку. Вивих самостійно не вправляти, а викликати лікаря.

17.6. При ударах і переломах.

Удари також супроводжуються болем. Для його послаблення і зменшення крововиливу необхідно відразу ж використовувати холод, підставити ударене місце під потік холодної води або прикласти лід, сніг. Можна зробити свинцеві примочки. При сильних ударах необхідно викликати лікаря.

Ознаками перелому є різкий біль при натисненні в тій або іншій частині пошкодженої кінцівки, порушення рухливості і зміна форми пошкодженої частини тіла в місці перелому, неможливість рухати пошкодженою кінцівкою. При переломі ребер – біль при глибокому вдиху і покашлюванні.

Переломи поділяються на відкриті і закриті. При відкритому переломі шкіру довкола рані змашують настоянкою йоду, а на рану накладають стерильну ватно-марлеву пов'язку. Забороняється самостійно вправляти переломи, необхідно забезпечити повний спокій, нерухомість пошкодженої кістки.

На поверхню зламаної кінцівки слід накласти шину з твердого матеріалу (смужки фанери, палиці, дошки). Довжина шини має бути такою, щоб вона заходила за два суглоби кінцівки, між якими стався перелом. Шину прив'язують до зламаної кінцівки бинтом, мотузкою або ременем. Переносити потерпілого необхідно на носилках.

17.7. При пораненнях.

При пораненні, перш за все, необхідно зупинити кровотечу. Якщо рана невелика, то достатньо пов'язки. Якщо пошкоджена велика артерія кінцівки (кров з рані витікає переривистим потоком або фонтанчиком), то вище за рану, більше до тулуба, накладають гумовий джгут, яким обмотують кінцівку два-три рази і зав'язують вузлом. Джгут накладають на термін не більше 1,5 годин. Якщо пошкоджена вена (кров йде потоком і має темно-червоний колір), на місці кровотечі необхідно накласти тіснену антисептичну пов'язку, а якщо вона не допомагає, то нижче за рану накладають джгут і тримають кінцівку піднятою.

17.8. При ураженні електричним струмом.

Перш за все треба звільнити потерпілого від струму. Відключити рубильник або викрутити запобіжники. Якщо це неможливо, то слід відтягнути дріт сухою дерев'яною палицею або відтягнути потерпілого, застосовуючи при цьому діелектричні рукавиці або підручні ізоляючі засоби: сухий мотузок, палицю, дошки і тому подібне.

Якщо потерпілій тільки-но прийшов в свідомість, його необхідно покласти і до прибуцтя лікаря забезпечити повний спокій, безперервно спостерігати за

диханням і пульсом. Не можна дозволяти йому рухатися, оскільки відсутність важких симптомів після ураження електричним струмом не виключає можливості подальшого погіршення стану здоров'я.

Якщо потерпілий знаходиться в несвідомому стані, але у нього рівне дихання і пульс, його належить покласти, розстібнути одяг, створити приплів свіжого повітря, дати понюхати нашатирний спирт, оббрязкати водою. Якщо ж потерпілий в несвідомому стані, а дихання його рідке і судорожне, або він зовсім не дихає і у нього не можна промацати пульс, необхідно негайно приступити до штучного дихання і масажу серця, знявши перед цим одяг, що заважає. Штучне дихання слід продовжувати до тих пір, поки не з'явиться самостійне дихання або доки не стане ясно, що настала смерть. У всіх випадках ураження електричним струмом необхідно терміново викликати лікаря або доставити потерпілого, після надання першої допомоги, до лікувальної установи.

Штучне дихання рекомендується проводити лише в тих випадках, якщо потерпілий не дихає або дихання рідке, судорожне, а також, якщо дихання поступово погіршується. Якщо у потерпілого відсутній пульс, необхідно синхронно з штучним диханням проводити зовнішній масаж серця.

Керівник апарату
адміністрації

Б. Білій

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядженням Голосіївської
районної в місті Києві державної
адміністрації
07.11.2016 № 624

ІНСТРУКЦІЯ

з охорони праці № 02 для операторів (користувачів) персональних
електронно-обчислювальних машин (ПЕОМ)

1. Загальні положення

1.1. Дія інструкції поширюється на всіх працівників Голосіївської районної в місті Києві державної адміністрації. При виконанні робіт на персональних комп'ютерах (ПК) необхідно дотримуватись вимог цієї інструкції з охорони праці.

1.2. До самостійної роботи на комп'ютерах допускаються особи, які пройшли медичний огляд, ввідний інструктаж з охорони праці і первинний інструктаж з охорони праці на робочому місці. У подальшому вони проходять повторні інструктажі з охорони праці на робочому місці один раз на півріччя.

1.3. При роботі на комп'ютерах, до складу яких входять відеодисплейні термінали (ВДТ), на працівників можуть діяти наступні шкідливі та погрожуючі життю і здоров'ю виробничі фактори:

фізичні:

- підвищений рівень шуму (від вентилятора мікропроцесора та плат);
- високий рівень напруги в електричній мережі, торкання до якої може викликати нещасний випадок;
- підвищений рівень статичної електрики;
- підвищений рівень електромагнітного випромінювання;
- підвищений рівень напруженості електричного поля;
- пряма і відбита від екрана блесткість;
- несприятливе розподілення яскравості об'єктів в полі зору.

психофізіологічні:

- фізичні перевантаження статичної та динамічної дії;
- нервово-психічні перевантаження (розумове перенапруження, перенапруження зорових аналізаторів, монотонність праці, емоційні перевантаження).

1.4. Основним обладнанням робочого місця користувача ПК є: ВДТ, системний блок, клавіатура, друкуючий пристрій (принтер), зовнішні пристрой пам'яті, сканер, «миша», блок безперервного живлення, робочий стіл, стілець та інше; допоміжним – шафи, полиці, сейф та ін.

Робочі місця з ВДТ повинні бути розташовані на відстані не менше 1,5 м від стіни з вікнами, від інших стін – на відстані 1 м, між собою – на відстані не менше 1,5 м. Відносно вікон робочі місця доцільно розташувати таким чином, щоб природне світло падало на нього збоку, переважно зліва.

1.5. Робочі місця, обладнані ВДТ, слід розташовувати таким чином, щоб запобігти попаданню в очі прямого світла. Джерела освітлення слід розташовувати з обох боків екрану, паралельно напрямку зору.

Для запобігання світлових відблисків від екрана, клавіатури в напрямку очей користувача від освітлювачів загального призначення або сонячних променів необхідно застосовувати антивідблискові сітки, спеціальні фільтри, захисні козирки, на вікнах регульовані жалюзи.

Фільтри із металевої або нейлонової сітки використовувати не рекомендується тому, що сітка спотворює зображення внаслідок інтерференції світла. Найкраща якість зображення забезпечується скляними поляризаційними фільтрами – вони усувають практично усі відблиски і забезпечують чітке та контрастне зображення.

1.6. При роботі з текстовою інформацією (в режимі введення даних, редактування тексту і читання з екрану ВДТ) найбільш фізіологічним є зображення чорних знаків на світлому (білому) фоні.

1.7. Розташовувати ВДТ на робочому місці слід так, щоб поверхня екрану знаходилась в центрі поля зору на відстані 400-700 мм від очей користувача. Пропонується розташовувати елементи робочого місця таким чином, щоб підтримувалась однакова відстань від очей користувача до екрана, клавіатури, плюпітра.

1.8. Робота комп'ютера супроводжується електромагнітним випромінюванням різних частот і рівнів, інтенсивність котрого зменшується пропорційно квадрату відстані до екрану. Оптимальною для працюючого за ПК є відстань 50 см від екрану ВДТ.

1.9. Раціональною робочою позою працюючого за ПК вважається таке розташування тіла, при якому ступні працівника розташовані горизонтально на підлозі або на підставці для ніг, стегна зорієнтовані в горизонтальній площині, верхні кінцівки рук – вертикально, кут ліктьового суглоба коливається в межах 70-90 град., зап'ястя зігнуті під кутом, не перевищує 20 град., нахил голови – в межах 15-20 град.

1.10. Для нейтралізації зарядів статичної електрики в приміщенні, де виконуються роботи на комп'ютерах, в тому числі на лазерних та світлодіодних принтерах, пропонується збільшувати вологість повітря за допомогою кімнатних зволожувачів. Не рекомендується носити одяг з синтетичних матеріалів.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Перевірити надійність встановлення апаратури на робочому столі. ВДТ не повинен стояти на краю столу. Повернути ВДТ так, щоб було зручно дивитись на екран – під прямим кутом (а не збоку) і трохи згори вниз, а екран повинен бути нахиленим під невеликим кутом (нижній край ближче до оператора).

2.2. Перевірити загальний стан апаратури, справність проводки електромережі, з'єднувальних шнурів, штепсельних вилок та розеток, заземлення захисного екрана.

2.3. Відрегулювати освітленість робочого місця.

2.4. Відрегулювати і зафіксувати висоту стільця (крісла), зручний для користувача нахил його спинки.

2.5. Під'єднати до системного блока необхідну апаратуру (принтер, сканер і т.п.). Всі кабелі, що з'єднують системний блок з іншими пристроями слід вставляти і виймати тільки при вимкнутому електричному живленні.

2.6. Увімкнути апаратуру ПК вмикачами на корпусах в такій послідовності: стабілізатор (або блок безперервного живлення), ВДТ, системний блок, принтер (якщо передбачається друкування).

2.7. Відрегулювати яскравість світіння екрану ВДТ, фокусировку, контрастність. Не слід робити яскравість екрану занадто великою, тому що це втомлює очі (і зменшує термін роботи електронно-променевої трубки).

Рекомендується:

- яскравість світіння екрану – не менше 100 кд/ кв.м (кандел на кв.м);
- відношення яскравості екрану ВДТ до яскравості оточуючих його поверхонь в робочій зоні – не більше 3:1;
- мінімальний розмір точки світіння – не більше 0,4 мм для монохромного ВДТ і не більше 0,6 мм для кольорового;
- контрастність зображення знака – не менше 0,8.

2.8. При появі несправностей комп'ютерної техніки повідомити керівника.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи

3.1. З відеодисплейним терміналом (ВДТ).

3.1.1. Необхідно стійко розташувати всі складові пристрої на столі, в тому числі і клавіатуру. Разом з тим повинна бути передбачена можливість переміщення клавіатури. Її розташування і кут нахилу повинні відповідати побажанням користувача ПК. Якщо в конструкції клавіатури не передбачений простір для опору долонь, то її слід розташовувати на відстані не менше 100 мм від краю столу в оптимальній зоні моніторного поля. При роботі на клавіатурі слід сидіти прямо, не напружуватись.

3.1.2. Для зменшення несприятливого впливу на користувача пристрой типу «миша» (вимушена поза, необхідність постійного контролю за якістю дій) слід забезпечити вільною більшу площею поверхні столу для переміщення «миші» і зручного упору ліктывого суглоба.

3.1.3. Не припустимі сторонні розмови, роздратовуючи шуми тощо.

3.1.4. Періодично при вимкнутому ПК слід видаляти злегка зволоженою мильним розчином хлопко-паперовою салфеткою пил з поверхонь апаратури. Екран і захисний екран протирають ватою, зволоженою спиртом.

Не дозволяється використовувати рідинні або аерозольні засоби чистки поверхонь ПК.

3.1.5. ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

- самостійно ремонтувати апаратуру (особливо ВДТ), в яких кінескоп та інші елементи можуть знаходитись під високою напругою (до 25 кВ0.)
- класти будь-які речі на апаратуру ПК, бутерброди та напої на клавіатуру або поруч з нею. Це може вивести її з ладу;

- затуляти вентиляційні отвори в апаратурі, це може привести до її перегріву і виходу з ладу.

Для зняття статичної електрики рекомендується час від часу торкатися до металевих поверхонь (наприклад батарей центрального опалення і т.п.).

3.1.7. Для зниження напруженості праці на ПК необхідно рівномірно чергувати характер робіт у залежності від їх складності.

З метою зменшення негативного впливу монотонності доцільно застосовувати чергування операцій введення тексту і введення даних (зміна змісту і темпу роботи) і т.п..

3.1.8. Для зменшення негативного впливу на стан здоров'я працівників різних факторів ризику, пов'язаних з роботою на ПК, необхідно дві години відволікатися і робити перерву 15 хвилин, під час якої доцільно виконати фізичні вправи.

3.2. При роботі на лазерних принтерах:

3.2.1. Розташовувати принтер необхідно поряд з системним блоком так, щоб з'єднувальні шнури не були натягнуті. Забороняється ставити принтер на системний блок.

3.2.2. Перш, ніж програмувати роботу принтера, впевніться, що він знаходиться в режимі зв'язку з системним блоком.

3.2.3. Для досягнення високоякісного, чистого, з високою роздільною здатністю зображення щоб не зіпсувати апарат, потрібно використовувати папір, марка якого вказана в інструкції до принтера (найчастіше папір вагою 60-135 г/кв.м., типу Canon або Xerox 4024).

Обрізання країв паперу повинно бути виконаним гострим лезом ножа, без заусенців – це зменшить вірогідність загинання паперу).

3.2.4. забороняється використовувати папір:

- надрукований з одного боку;

- вага якого виходить за межі рекомендованого;

- з занадто гладкою поверхнею, а також високо текстурований;

- ламінований;

- рваний, зморщений або папір з нерегулярними отворами від діроколу або стиплера;

- перфорований на декілька частин або цигарковий (основи копіювального паперу);

- фірмові бланки, заголовки котрих надруковані нетермостійкими фарбами, що витримують 200 град. С протягом 0,1 сек; ці фарби можуть перекопіюватись на термозакрілюючий циліндр і стати причиною дефектів друку.

3.2.5. Використовувати прозорі плівки, подібні плівкам фірми З м. Для друку на прозорих матеріалах, а також конвертах повинні використовуватись відповідні лотки.

4. Вимоги безпеки при закінченні роботи на ПК

4.1. Закінчити і зберегти в пам'яті ПК файли, які знаходились у роботі. Виконати всі дії для коректного завершення роботи в оперативній системі.

4.2. Вимкнути принтер та інші периферійні пристрої, вимкнути ВДТ і системний блок. Вимкнути стабілізатор (або блок безперервного живлення при його наявності). Штепсельні вилки витягнути з розеток. Накрити клавіатуру кришкою для попередження попадання в неї пилу.

4.3. Навести порядок на робочому місці.

4.4. Вимкнути освітлення та електроприлади.

5. Вимоги безпеки при аварійних ситуаціях

5.1. При раптовому припиненні подачі електричної енергії вимкнути всі пристрої ПК в такій послідовності: периферійні пристрої, ВДТ, системний блок, стабілізатор (або блок безперервного живлення). Витягнути вилки з розеток.

5.2. При наявності ознак горіння (дим, запах горілого) необхідно вимкнути всі пристрої ПК, згідно з пунктом 5.1. Знайти місце загоряння і виконати всі можливі заходи для його ліквідації, попередивши терміново про це керівництво.

5.3. У випадку виникнення пожежі негайно попередити про це пожежну частину та керівництво, виконати усі можливі заходи по евакуації людей з приміщення і розпочати гасіння пожежі первинними засобами пожежогасіння.

Керівник апарату
адміністрації

Б. Білий

Додаток 1
до інструкції з охорони праці № 02
для операторів (користувачів)
персональних електронно-
обчислювальних машин (ПЕОМ)

Комплекс вправ виробничої гімнастики

I. Комплекси вправ для очей

Вправи виконують сидячи або стоячи, відвернувшись від екрана при ритмічному диханні, з максимальною амплітудою руху очей.

Варіант 1.

1. На рахунок 1-4 закрити очі, сильно напружуточи очні м'язи, на рахунок 5-10 відкрити очі, розслабивши м'язи очей, подивитися вдалину. Повторити 4-5 разів.
2. На рахунок 1-4 подивитися на перенісся і затримати погляд. До втоми очі не доводити. На рахунок 5-10 подивитися вдалечінь. Повторити 4-5 разів.
3. Не повертаючи голови, подивитися вправо і зафіксувати погляд на рахунок 1-4, потім подивитися вдалечінь на рахунок 5-10. Аналогічним чином проводяться вправи з фіксацією погляду вліво, вгору, вниз. Повторити 3-4 рази.
4. На рахунок 1-6 швидко перенести погляд по діагоналі: направо вгору – наліво вниз, потім прямо вдалину, потім на рахунок 1-6 подивитись наліво вгору – направо вниз і прямо вдалину. Повторити 4-5 разів.

Варіант 2

1. На рахунок 1-4 закрити очі, не напружуточи очні м'язи, на рахунок 5-10 широко відкрити очі і подивитися прямо перед собою. Повторити 4-5 разів.
2. На рахунок 1-4 подивитися на кінчик носа, а потім на рахунок 5-10 перевести погляд удалину. Повторити 4-5 разів.
3. Не повертаючи голови (голова пряма), робити поволі кругові рухи очима вгору-вправо-вниз-вліво і у зворотний бік вгору-вліво-вниз-вправо. Потім подивитися вдалечінь на рахунок 1-6. Повторити 4-5 разів.
4. При нерухомій голові перенести погляд з фіксацією його на рахунок 1-4 вгору, на рахунок 5-10 - прямо, після чого аналогічним чином вниз-прямо, вправо-прямо, вліво-прямо. На рахунок 1-6 виконати рух по діагоналі в одну й іншу сторону з переводами очей прямо. Повторити 3-4 рази.

II. Комплекси вправ загального впливу

Вправи дозволяють знизити відчуття втоми і поліпшити самопочуття.

Варіант 1

1. Початкове положення – основна стійка. На рахунок 1-2 – піднятися навшпиньки, руки підняти вгору, потягнути вгору за руками. На рахунок 3-4 –

опустити руки дугами через сторони вниз і розслаблено схрестити перед грудьми, голову нахилити вперед. Повторити 6-8 разів. Темп швидкий.

2. Початкове положення – стійка, ноги нарізно, руки вперед. На рахунок 1 – поворот тулуба направо, мах лівою рукою вправо, праву руку завести за спину, 2 – те саме в іншу сторону. Вправи виконуються розмашисто, динамічно. Повторити 6-8 разів. Темп швидкий.

Початкове положення – основна стійка. На рахунок 1 зігнути праву ногу у колінному суглобі і підтягнути її руками до живота, обхопивши гомілку, 2 – приставити ногу, руки підняти вгору долонями назовні. 3-4 – те ж саме іншою ногою. Повторити 6-8 разів. Темп середній.

Варіант 2

1. Початкове положення – стійка, ноги нарізно. На рахунок 1 – руки назад, 2-3 – руки в сторони і вгору, піднятися навшпиньки, 4 – розслабляючи плечовий пояс, опустити руки вниз з невеликим нахилом вперед. Повторити 4-6 разів. Темп повільний.

2. Початкове положення – стійка, ноги нарізно, руки зігнуті в ліктьовому суглобі перед собою, кисті в кулаках. На рахунок 1 – з поворотом тулуба наліво «удар» правою рукою вперед, 2 – вихідне положення, 3-4 – те ж саме в іншу сторону. Повторити 6-8 разів, подих не затримувати.

III. Комплекс вправ для поліпшення мозкового кровообігу

Нахили і повороти голови здійснюють механічний вплив на стінки шийних кровоносних судин, підвищують їх еластичність. «Подразнення» вестибулярного апарату викликає розширення кровоносних судин головного мозку. Дихальні вправи, особливо дихання через ніс, змінюють кровонаповнення судин. Усе це підсилює мозковий кровообіг, підвищує його інтенсивність і полегшує розумову діяльність.

Варіант 1

1. Початкове положення – основна стійка. На рахунок 1 – руки за голову, лікті розвести ширше, голову нахилити назад, 2 – лікті завести вперед, 3-4 – руки розслаблено опустити вниз, голову нахилити вперед. Повторити 4-6 разів. Темп повільний.

2. Початкове положення – стійка, ноги нарізно, кисті в кулаках. На рахунок 1 – мах лівою рукою назад, правою – вгору-назад. 2 – опустити руки, 3-4 – те саме, зі зміною положення рук. Махи закінчувати ривками рук назад. Повторити 6-8 разів. Темп середній.

3. Початкове положення – сидячи на стільці. На рахунок 1-2 – плавно нахилити голову назад, 3-4 – голову нахилити вперед, плечі не піднімати. Повторити 4-6 разів. Темп повільний.

Варіант 2

1. Початкове положення – стоячи або сидячи, руки на поясі. На рахунок 1 – махом ліву руку занести через праве плече, голову повернути ліворуч, 2 – вихідне положення, 3-4 – те саме правою рукою. Повторити 4-6 разів. Темп повільний.

2. Початкове положення – основна стійка. На рахунок 1 - хлопок в долоні за спиною, руки підняти якомога вище. 2 – підняти руки в сторони, і зробити хлопок в долоні перед обличчям. Повторити 4-6 разів. Темп швидкий.

3. Початкове положення сидячи на стільці. На рахунок 1 – голову нахилити вправо, 2 – вихідне положення, 3 – голову нахилити вліво, 4 – вихідне положення. Повторити 4-6 разів. Темп середній.

VI. Комплекс вправ для зняття втоми з плечового пояса і рук

Динамічні вправи із чергуванням напруження та розслаблення окремих м'язових груп плечового пояса і рук покращують кровообіг, знижують напругу.

Варіант 1

Початкове положення – основна стійка. На рахунок 1 – плечі підняти, 2 – опустити. Повторити 6-8 разів. Темп середній.

1. Початкове положення – стійка, ноги нарізно. На рахунок 1-4 – чотири послідовні кола руками назад, 5-8 – те саме вперед. Руки не напружувати, тулуб не повертати. Повторити 4-6 разів. Закінчити розслабленням. Темп середній.

Варіант 2

1. Початкове положення – основна стійка, кисті в кулаках. Здійснити зустрічні махи руками вперед і назад. Повторити 4-6 разів. Темп середній.

2. Початкове положення – основна стійка. На рахунок 1-4 – підняти руки через сторони вгору, одночасно роблячи ними невеликі воронкоподібні рухи. 5-8 – розвести руки дугами в сторони і опустити розслаблено вниз та потрясти кистями. Повторити 4-6 разів. Темп середній.

3. Початкове положення – основна стійка, тильною стороною кисті на пояс. На рахунок 1-2 – завести руки вперед, голову нахилити вперед, 3-4 – лікті завести назад, прогнутися. Повторити 6-8 разів, потім розслаблено опустити руки вниз і потрясти кистями. Темп повільний.

1. Загальні положення

1.1. Дія інструкції поширюється на всіх працівників Голосіївської районної в місті Києві державної адміністрації, які направляються у відрядження.

1.2. Інструкція розроблена відповідно до Закону України «Про охорону праці», «Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці», затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15, «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 № 9.

1.3. Інструкція діє протягом 5 років з дня затвердження.

1.4. По даній інструкції працівники, які направляються у місцеві відрядження, отримують інструктаж перед початком роботи та періодично 1 раз на 6 місяців.

1.5. Працівники, які направляються у відрядження повинні:

- виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку;
- знати і виконувати Правила дорожнього руху для пішоходів;
- знати і виконувати правила користування електро- і автотранспортом;
- заходи з надання першої медичної (долікарської) допомоги потерпілим.

Виконувати завдання, що надані безпосереднім керівником та його заступником, керівником апарату, головою адміністрації. Виконувати тільки ту роботу, яка йому доручена.

Знати розташування підприємств, установ та організацій, що входять до зони обслуговування.

1.6. За невиконання даної інструкції працівник несе дисциплінарну, матеріальну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

1.7. Основні шкідливі та небезпечні виробничі фактори, які діють на працівника під час місцевих відряджень:

Під час виконання роботи за межами будівлі адміністрації на працівника можуть діяти наступні небезпечні і шкідливі виробничі фактори:

- дорожньо-транспортні пригоди;
- фізичні навантаження при виконанні доставки в пішому порядку;
- вплив атмосферних опадів та температури;
- недостатнє освітлення робочої зони;
- укуси тварин;

- можливість ураження електроствромом при доторканні до обірваних проводів під напругою або при попаданні в зону крокової напруги;
- можливість падіння самого працівника;
- напад зловмисників;
- транспортні засоби;
- протиправні дії сторонніх осіб.

1.8. Працівник, який направляється у відрядження, повинен мати зручне взуття, без високих підборів, на неслизькій підошві.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. До початку робіт необхідно:

- отримати завдання від безпосереднім керівника або його заступника, керівника апарату, голови адміністрації;
- одягнути зручний одяг та взуття, відповідно до кліматичних умов;
- перевірити адресу відрядження та уточнити свій маршрут;
- записатися у журналі відряджень для працівників;
- перевірити наявність документів (талонів) на проїзд в громадському транспорті та коштів на проїзд;
- записати в контрольний лист (блокнот) напрямок відрядження працівника;
- маршрут пішого руху необхідно прокладати по одному боку вулиці до переходу, рух по обох боків вулиці з численними пересіченнями забороняється;
- переходити повинні визначатися у місцях доброї бачимості;
- у разі необхідності пройти позаплановий інструктаж з питань безпеки при виконанні завдання або несприятливих погодних умовах.
- при перевезенні багажу необхідно з'ясувати вагу пакунку або посилки вона не повинна перевищувати для жінок 7 кг, а для чоловіків 10 кг.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи:

3.1. Прямуючи до місця призначення, працівнику необхідно виконувати Правила дорожнього руху для пішоходів.

3.2. Рухатись необхідно по тротуарам та пішохідним доріжкам, тримаючись правої сторони.

3.3. Переходити проїзну частину необхідно на пішохідних переходах, в т.ч. підземних і наземних, що позначені розміткою «Зебра», або знаком «Пішохідний перехід». У місцях, де рух регулюється, пішоходи повинні керуватися сигналами регулювальника або світлофора.

У таких місцях пішоходи, які не встигли завершити перехід проїзної частини дороги, повинні знаходитись на острівку безпеки або лінії, що розділяє транспортні потоки протилежних напрямків, а у випадку їх відсутності – посередині проїзної частини і можуть продовжити перехід лише тоді, коли це буде дозволено відповідним сигналом світлофора або регулювальника.

3.4. Перед виходом на проїзну частину із-за транспортних засобів, що стоять, та інших об'єктів, які обмежують оглядовість, необхідно впевнитись у відсутності наближення транспортних засобів.

3.5. Чекати автобус, тролейбус, трамвай, маршрутне таксі дозволяється тільки на спеціальних посадкових майданчиках.

3.6. Трамвай необхідно обходити спереду на відстані 2-3 м, автобус, тролейбус та інший нерейковий транспорт - позаду.

3.7. У випадку наближення транспортного засобу з включеним проблисковим маячком червоного та (або) синього кольору і (або) спеціальним звуковим сигналом необхідно утриматись від переходу проїзної частини або негайно покинути її.

3.8. Забороняється:

- виходити на проїзну частину, не впевнившись у відсутності загрози для себе та інших учасників руху;
- раптово виходити, вибігати та проїзну частину, на пішохідний перехід;
- переходити проїзну частину не на пішохідному переході;
- затримуватись або зупинятися на проїзній частині, якщо це не пов'язано з забезпеченням безпеки дорожнього руху.

3.9. Для поїздки дозволяється користуватися тільки громадським транспортом (автобусом, трамваєм, тролейбусом, метро) та маршрутним таксі, а також транспортом, що належить адміністрації.

3.10. Посадку (висадку) дозволяється виконувати після зупинки транспортного засобу тільки з посадкового майданчика, а у випадку його відсутності – з тротуару або узбіччя.

3.11. У метро при очікуванні поїзда не стояти на краю платформи та не заходити за обмежувальну лінію.

Знаходячись на ескалаторі, необхідно триматись за поручень.

3.12. Знаходячись у транспортному засобі необхідно:

- сидіти або стояти (якщо це передбачено конструкцією транспортного засобу) у призначених для цього місцях, тримаючись за поручень або інше пристосування;
- під час руху на транспортному засобі, обладнаному ременями безпеки, бути пристебнутим.

3.13. Забороняється:

- під час руху відволікати увагу водія від управління транспортним засобом та заважати йому у цьому;
- відкривати двері транспортного засобу, не впевнившись, що він зупинився біля тротуару, посадкового майданчика;
- заважати закриванню дверей.

3.14. Під час роботи необхідно бути уважним, не займатися сторонніми справами.

3.15. Не дозволяється виконувати будь-які доручення, не пов'язані з його основними обов'язками, передовіряті доручену роботу іншим особам.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи:

4.1. Після виконання завдання повідомити про це особу, яка доручила виконати завдання.

4.2. Про всі непорозуміння під час роботи повідомити особу, яка доручила виконати завдання, або безпосереднього керівника.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях:

5.1. Аварійна ситуація може виникнути у разі дорожньо-транспортної пригоди, падіння, протиправних дій сторонніх осіб.

5.2. При виникненні таких ситуацій, по можливості, повідомте про те що сталося начальника або іншого працівника відповідного відділу, управління чи іншої служби.

5.3. У випадку дорожньо-транспортної пригоди на громадському транспорті необхідно повідомити про це голову суду або його заступника, керівника апарату суду і знаходитьсь на місці події до прибууття працівників міліції.

5.4. У випадку дорожньо-транспортної пригоди на транспорті адміністрації необхідно:

- надати можливу допомогу постраждалим, повідомити про пригоду підрозділ міліції за телефоном 102 і знаходитьсь на місці до прибууття працівників поліції;

- при необхідності викликати «швидку медичну допомогу».

- повідомити про пригоду безпосереднього керівника або його заступника, керівника апарату, голову адміністрації;

5.5. При ураженні сторонньої особи електричним струмом звільнити потерпілого від дії електричного струму: відключити електромережу; відділити потерпілого від струмопровідних частин з застосуванням діелектричних захисних засобів або інших ізоляючих речей і предметів (сухого одягу, сухої жердини, прогумованого матеріалу тощо); перерізати або перерубати провід будь-яким інструментом з ізоляючою рукояткою. Викликати лікаря, а до його прибууття надавати потерпілому першу допомогу.

5.6. При порізах і травмуванні рук та ніг необхідно вміти самому собі надати необхідну медичну допомогу, прийняти всі можливості для того щоб потрапити до лікарняного закладу. Терміново викликати медичну допомогу, у разі необхідності звернутися до лікувального закладу. Повідомити про те, що сталося, по телефону керівника або його заступника.

Керівник апарату
адміністрації

Б. Білий

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядженням Голосіївської
районної в місті Києві державної
адміністрації

07.11.2016 № 624

з охорони праці № 04 при виконанні робіт на копіювально-розмножувальних
апаратах типу «XEROX», «CANON», PANASONIC»

1. Загальні положення

1.1. Дія інструкції поширюється на всіх працівників Голосіївської районної в місті Києві державної адміністрації. Інструкція з охорони праці і призначається для користувачів копіювально-розмножувальних апаратів (далі КРА): Canon, Xerox, Panasonic та інших марок, які використовують для оперативної поліграфії. Вимоги інструкції є обов'язковими для всіх працівників структурних підрозділів адміністрації, при організації та виконанні робіт, пов'язаних з експлуатацією КРА.

1.2. Облаштування робочих місць, обладнаних КРА, повинно забезпечувати:

- належні умови освітлення приміщення і робочого місця;
- оптимальні параметри мікроклімату;
- належні ергономічні характеристики основних елементів робочого місця.

1.3. Необхідно враховувати шкідливі фактори, які визначаються при атестації кожного робочого місця:

- ультрафіолетове та інфрачервоне випромінювання;
- наявність пилу, озону.

Крім того, робота на КРА характеризується такими небезпечними факторами: рухомі частини апарату; можливість ураження електростврутом.

1.4. Для самостійної роботи на КРА допускаються особи віком не молодше 18 років, які знають інструкції з охорони праці та з експлуатації КРА, заходи надання першої допомоги, які пройшли навчання безпечним методам праці, перевірку знань з питань охорони праці з позитивним результатом, мають необхідну кваліфікацію та практичні навики роботи.

1.5. Інструкція видається всім працівникам, які виконують роботи на КРА, під розпис, вона повинна бути постійно на робочому місці.

1.6. Працівники, помітивши недоліки щодо забезпечення безпеки праці та несправності в механічній або електричній частинах апарату, повинні припинити роботу на апараті, попередити керівника і до усунення несправностей до роботи не приступати.

1.7. При виконанні робіт слід бути уважним, дотримуватися вимог виробничої санітарії, особистої гігієни: перед прийманням їжі мити руки з використанням миючих засобів, приймати їжу тільки у відведеніх для цього приміщеннях. Дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку.

1.8. Запобігаючи виникненню фізичних травм, забороняється:

- підключати КРА в електромережу через подовжувач;

- торкатися до шнура вологими руками;
- працювати зі знятыми захисними кришками;
- самостійно виконувати будь-який ремонт;
- працювати на апараті без вентиляції у приміщенні;
- ставити на апарат посуд з водою;
- використовувати поблизу машини легкозаймисті аерозолі та рідину.

1.9. Усі працівники, які постійно виконують роботи, пов'язані з експлуатацією КРА підлягають обов'язковому медичному огляду – попередньому, під час оформлення на роботу, та періодичному, протягом трудової діяльності, в порядку, визначеному Положенням про медичний огляд працівників певних категорій.

1.10. Посадові особи та спеціалісти, інші працівники апарату, які постійно виконують роботи, пов'язані з експлуатацією КРА проходять підготовку (підвищення кваліфікації), перевірку знань з охорони праці, даної інструкції та питань пожежної безпеки, а також інструктажі в порядку, передбаченому Положенням про навчання з питань охорони праці апарату.

Допускати до роботи осіб, які в установленах порядку не пройшли навчання, інструктаж та перевірку знань з охорони праці та пожежної безпеки, забороняється.

1.11. Працівники, які постійно працюють на КРА, забезпечуються халатом бавовняним.

1.12. Відповідно до Закону України «Про охорону праці» працівник зобов'язаний:

- знати та виконувати вимоги нормативно-правових актів про охорону праці, цієї інструкції, інструкції щодо експлуатації КРА;
- використовувати засоби колективного та індивідуального захисту;
- додержуватись зобов'язань з охорони праці, передбачених колективним договором (угодою, трудовим договором) та Правилами внутрішнього трудового розпорядку апарату, проходити в установленах порядку попередні та періодичні медичні огляди; в установленах порядку попередні та періодичні медичні огляди;
- негайно повідомляти свого безпосереднього керівника про кожну виявлену несправність, про будь-яке пошкодження КРА;
- не проводити самовільних змін конструкції і складу устаткування або його технічне налагоджування.

1.13. Керівники служб та структурних і підрозділів, а також відповідні працівники несуть дисциплінарну, матеріальну або кримінальну відповідальність за виконання вимог даної інструкції у межах накладених на них завдань та функціональних обов'язків згідно з чинним законодавством.

1.14. За безпечність експлуатації, обслуговування, ремонту та налагодження КРА відповідає власник.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

- 2.1. Упорядкувати одяг (застебнути гудзики рукавів).
- 2.2. Перед початком роботи перевірити спrawnість захисних кришок, наявність захисного заземлення (занулення) і цілісність проводів заземлення, наявність достатнього освітлення місця розташування КРА, а також відсутність сторонніх предметів, пил на апараті і поблизу нього, наявність на робочому місці

інструкцій з експлуатації та даної інструкції.

2.3. Очистити скло і кришку приймача оригіналу від пилу без нанесення на них подряпин, перевірній наявність і якість паперу у лотках.

2.4. Пробним включенням переконатися у справності апарату.

2.5. Не класти на КРА металеві предметі, не ставити посудини з рідиною (вази, стакани, бляшанки). Рідина, яка потрапила усередину КРА, може стати причиною пожежі або привести до ураження електричним струмом. Видалення сторонніх речей, пилу з поверхні копіювальної машини треба виконувати після відключення апарату від електромережі.

2.6. Якщо після включення копіювальні машини оператор відчув запах горілого або при дотику до частин копіювальної машини дію електричного струму, він повинен негайно відключити копіювальну машину від електромережі і викликати електромеханіка.

2.7. Виявлені недоліки та неполадки повинні бути усунені до початку роботи.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи

3.1. Стежити за нормальним режимом роботи апарату, якістю копіювання. При виникненні запаху горілої гуми або ізоляції електропроводів, а також будь-яких несправностей, необхідно негайно зупинити апарат і повідомити про це свого безпосереднього керівника.

3.2. Не допускати попадання у відкритий апарат сторонніх предметів (скріпок, скоб тощо).

3.3. Під час роботи на апараті забороняється:

- допускати сторонніх до роботи на КРА;
- здійснювати самостійно будь-який ремонт КРА, оскільки деталі апарату знаходяться під високою напругою і можуть викликати ураження струмом;
- працювати на КРА при відкритих (знятих) елементах корпусу;
- залишати без догляду ввімкнений в електромережу КРА;
- торкатись до рухомих частин КРА під час роботи;
- при відключені від електромережі висмикувати електровилку за шнур;
- знімати з КРА кришки та відкручувати гвинти;
- класти на КРА сторонні речі, спиратись на його корпус.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Відключити апарат від електромережі, вимкнувши вилку силового кабелю з настінної розетки (щоб запобігти електротравмуванню забороняється вимикати вилку з розетки, тримаючись за силовий кабель).

4.2. Прибрати залишки паперу, витерти пил, привести в порядок робоче місце.

4.3. Повідомити керівника про недоліки, які мали місце під час роботи.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. При виконанні робіт можливі такі аварійні ситуації:

- коротке замикання у мережі електропровідності обладнання з можливим загоранням;

- ураження працівника електричним струмом;
- інші аварійні ситуації, не пов'язані безпосередньо з виконуваними роботами.

5.2. Кожний працівник, який першим виявив загрозу виникнення аварійної ситуації повинен негайно припинити роботу та подати команду «Стоп».

Команду «Стоп», подану будь-яким працівником, повинні негайно виконати усі працівники, що її почули.

5.3. Про загрозу виникнення або про виникнення аварійної ситуації працівник повинен негайно повідомити безпосереднього керівника.

5.4. При короткому замиканні у мережі електроживлення відключити обладнання і викликати електромеханіка або іншу особу, відповідальну за безпечну експлуатацію КРА. При загоранні у мережі електроживлення вимкнути обладнання і приступити до гасіння пожежі, використовуючи вуглекислотні або порошкові вогнегасники.

5.5. При ураженні працівника електричним струмом звільнити потерпілого від дії електричного струму: відключити електромережу, звільнити потерпілого від контакту із струмовідними частинами, застосовуючи діелектричні захисні засоби або інші ізоляючі речі: сухий одяг, суху жердину, прогумований матеріал.

Оживлення організму, ураженого електричним струмом, ґрунтуються на проведенні штучного дихання з непрямим масажем серія. Штучне дихання проводиться негайно після звільнення потерпілого від дії електричного струму у випадках, коли потерпілий не дихає або дихає дуже погано. Оживлення організму необхідно проводити до повного поновлення дихання потерпілим або до прибутті лікаря.

5.6. При пораненні працівника рухомими частинами КРА накласти стерильний перев'язочний матеріал на рану, перев'язати її бинтом.

5.7. В усіх випадках подати потерпілому першу медичну допомогу, викликати лікаря або направити його до медичного заклад.

5.8. При виникненні аварії чи нещасного випадку зберігати обстановку аварії чи нещасного випадку, якщо це не створює небезпеки для життя та здоров'я людей, для подальшого розслідування та усунення причин аварії чи травмування працюючих.

5.9. У випадку відмови в роботі, незвичних звуків, появи диму або юдного запаху, а також при інших ознаках несправності необхідно терміново відключити КРА від мережі живлення.

5.10. У разі потрапляння в середину КРА металевих предметів, рідин або інших речовин потрібно вимкнути КРА з мережі живлення.

5.11. Якщо необхідно вийняти з механізму КРА паперовий аркуш, що застряв, забороняється доторкатися до термозакрілюючого пристрою, оскільки він нагрітий до високої температури.

Керівник апарату
адміністрації

Б. Білій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядженням Голосіївської
районної в місті Києві державної
адміністрації

07.11.2016 № 624

ІНСТРУКЦІЯ

з охорони праці № 05 з надання першої (долікарської) медичної допомоги

1. Загальні положення

Перша медична допомога – це комплекс заходів спрямованих на збереження життя та здоров'я потерпілого. Від того, наскільки вміло і швидко надана перша допомога, залежить життя потерпілого та успіх наступного лікування.

Працівники, що перебувають поблизу місця події нещасного випадку, повинні надати долікарську допомогу потерпілому й сповістити про це керівника.

При наданні долікарської допомоги необхідно керуватися такою послідовністю дій:

- усунути вплив на організм людини факторів, які загрожують її здоров'ю та життю;
- оцінити стан потерпілого та перевірити:
  - 1) наявність пульсу на сонній артерії,
  - 2) наявність дихання протягом 15 секунд за допомогою дзеркала чи скла,
  - 3) чутливість до болю,
  - 4) реакцію зіниці на світло;
- визначити послідовність дій щодо рятування потерпілого залежно від тяжкості травми, що становить найбільшу загрозу для його життя;
- викликати швидку допомогу;
- виконувати необхідні дії для рятування потерпілого в порядку терміновості (забезпечити прохідність дихальних шляхів, провести штучне дихання, зовнішній масаж серця, зупинити кровотечу, іммобілізувати місце перелому, накласти пов'язку і т. д.);
- підтримувати основні життєві функції потерпілого до прибуття медичних працівників.

2. При отруєннях

Причинами отруєння загального характеру може бути вживання несвіжих або заражених хвороботворними бактеріями продуктів. Захворювання, як правило, починається через 2-3 години після вживання заражених продуктів, інколи – через 20-26 годин.

Ознаки – загальне недомагання, нудота, блювання (неодноразове), переймоподібний біль у животі, частий рідкий стул, блідість, спрага, підвищення температури тіла від 38 до 40 °C, частий слабкий пульс, судоми.

Потерпілому негайно декілька разів промивають шлунок (примушують випити 1,5-2,0 л. теплої води, а потім викликають блювання подразненням 19 кореня язика) до появи чистих промивних вод.

Потім дають багато чаю, але не їжу. Перший час необхідне постійне спостереження за хворим, щоб запобігти зупинці дихання і кровообігу. Причинами отруєння лугами є попадання лужних сполук натрію і калію, які є у регенеративній речовині, у дихальні шляхи. Ознаки – неприємний лужний смак у роті, кашель, різка печія слизових оболонок очей і гортані, біль за грудиною, розширення зіниць, різка слабість, загальні судоми. У таких випадках необхідно забезпечити потерпілому приплів свіжого повітря, вивільнити його від одягу, який утруднює дихання, дати понюхати нашатирний спирт. У разі припинення дихання необхідно проводити штучне дихання.

Причинами отруєння оксидом вуглецю є вдихання чадного газу, генераторного газу, продуктів горіння, диму, внаслідок чого в крові блокується зв'язок гемоглобіну з киснем і обмежуються умови для його перенесення кров'ю від легень до тканин. Ознаки – шкіра яскраво-рожева, запаморочення, шум у вухах, загальна слабкість, нудота, блювання, слабкий пульс, непритомність (при легкому отруєнні), нерухомість, судоми, порушення зору, дихання, роботи серця, втрата свідомості протягом годин і навіть діб (при тяжкому отруєнні). Допомога аналогічна тій, що надається при отруєнні лугами.

При важких випадках отруєння можливі судоми і втрата свідомості. У такому стані потерпілому необхідно забезпечити вільний доступ свіжого повітря, розстібнути одяг, якщо він перешкоджає диханню, а при втраті свідомості викликати лікаря.

Втрата свідомості настає внаслідок раптового відтоку крові від голови. Тому до приходу лікаря потерпілого кладуть так, щоб голова знаходилася нижче за тулу – таким чином, створюється приплів крові до голови. Під час втрати свідомості можна дати понюхати нашатирний спирт, але у жодному випадку не прикладати до голови холодний компрес. Не можна давати потерпілому пити воду, оскільки в такому стані порушується здатність ковтати, і вода може потрапити в дихальні шляхи.

3. При опіках

Опік – це пошкодження тканин, викликане дією на тіло полум'я, пари, киплячих рідин, розжарених або розплавлених металів, концентрованих кислот, лугів, радіоактивного опромінення та ін. Опіки бувають термічними, хімічними і лужними. Розрізняють опіки чотирьох ступенів.

Опік I ступеня супроводжується почервонінням і набуханням шкіри, пекучим болем на пошкодженій ділянці.

Опік II ступеня характеризується появою на почервонілій шкірі міхурів різної величини, наповнених прозорою або трохи каламутною рідиною, інтенсивним болем.

При опіках III ступеня настає глибоке пошкодження шкіри. Хворий відчуває різкий біль. На шкірі утворюється твердий струп, який покриває ділянку змертвілої тканини.

Найбільш важкими є опіки IV ступеня, при яких ушкоджується шкіра, м'язи, сухожилля. Інколи вони обвуглюються. 20 Опіки, які займають понад 10% поверхні тіла, зазвичай супроводжуються порушенням загального стану потерпілого – шоком. Хворий неспокійний, скаржиться на сильний біль, просить пити. Пульс прискорений (до 100-120 ударів на хвилину), дихання прискорене, швидке. Унаслідок всмоктування продуктів розпаду пошкоджених тканин швидко настає отруєння організму, яке характеризується апатією, смутком, блювотою, прискоренням пульсу.

Потерпілого, перш за все, потрібно швидко винести з небезпечної зони, загасити на ньому одяг вогнегасником, водою або тканиною – брезентом, ковдрою, пальтом. Полум'я з одягу можна збити, придавивши потерпілого до землі, дорожнього покриття. Одяг, який тліє, потрібно обережно зняти, заздалегідь розрізавши або розірвавши. Частини одягу, які прилипнули до поверхні опіку, не можна відривати, бо це нанесе потерпілому сильний біль і погіршить його стан.

Пухирі, які з'явилися на шкірі, не можна розривати чи проколювати, достатньо обробити їх спиртом, а на уражене місце накласти стерильну пов'язку. Якщо площа пошкодження велика, потрібно загорнути потерпілого в чисте простирадло, закутати ковдрою або іншими теплими речами. На обличчя пов'язку накладати не треба, достатньо прикрити його від пилу стерильною серветкою.

При опіках першого ступеня обпалену шкіру необхідно промити чистою холодною водою і змочити уражене місце спиртом, горілкою, одеколоном або слабким розчином перманганату калія (марганцівкою), а потім накласти суху стерильну пов'язку. При опіках очей, викликаних впливом електричної дуги, необхідно застосовувати холодні примочки (2 % розчин борної кислоти) на очі і негайно звернутися до лікаря. Якщо опік викликаний хімічними речовинами, обпалені ділянки тіла необхідно облити холодною водою. На опік, викликаний кислотами, накладають пов'язку, просочену розчином питної соди (1 чайна ложка на 1 стакан води). При опіках лугом накладають пов'язку, просочену розчином столового оцту або борної кислоти (1 чайна ложка на 1 стакан води).

Опіки другого ступеня вимагають накладення сухої стерильної пов'язки. Можна прикрити пошкоджене місце бинтом і відправити потерпілого до лікарні. При опіках третього і четвертого ступеня потерпілого належить терміново доставити до лікувальної установи.

4. При тепловому ударі

Тепловий удар – важкий, інколи небезпечний для життя стан, що виникає в результаті перегріву тіла. Характерні його ознаки: головний біль, непритомність, нудота, раптова слабкість, блювота, шум у вухах, безладна мова, слабкий пульс, різке прискорення дихання, серцебиття, сонливість, гаряча шкіра, а інколи раптова втрата свідомості і судоми. При раптовому тепловому ударі потерпілого необхідно винести на свіже повітря, покласти його в тінь, розстібнути одяг, якщо він затруднює дихання, напоїти підсоленою холодною водою, охолодити тіло, змочуючи водою голову і груди, створити довкола рух повітря. Для відновлення дихання потерпілого 21 слід поплескувати по обличчю мокрим рушником і дати вдихнути нашатирний спирт.

5. При розтягуванні зв'язок і вивихах

При розтягуванні зв'язок, яке супроводжується різким болем в суглобі і появою пухлини, необхідно того забинтувати суглоб. При вивихах на вивихнутий суглоб накладають холодний компрес (зігріваючий компрес протипоказаний). Рух пошкодженої кінцівки обмежити накладенням фіксуючої пов'язки або шини. Якщо є рани або синяки, то слід накласти пов'язку. Вивих самостійно не вправляти, а викликати лікаря.

6. При ударах і переломах

Удари також супроводжуються болем. Для його послаблення і зменшення крововиливу необхідно відразу ж використовувати холод, підставити ударене місце під потік холодної води або прикласти лід, сніг. Можна зробити свинцеві примочки. При сильних ударах необхідно викликати лікаря.

Ознаками перелому є різкий біль при натисненні в тій або іншій частині пошкодженої кінцівки, порушення рухливості і зміна форми пошкодженої частини тіла в місці перелому, неможливість рухати пошкодженою кінцівкою. При переломі ребер – біль при глибокому вдиху і покашлюванні.

Переломи поділяються на відкриті і закриті. При відкритому переломі шкіру довкола рані змащують настоянкою йоду, а на рану накладають стерильну ватно-марлеву пов'язку. Забороняється самостійно вправляти переломи, необхідно забезпечити повний спокій, нерухомість пошкодженої кістки.

На поверхню зламаної кінцівки слід накласти шину з твердого матеріалу (смужки фанери, палиці, дошки). Довжина шини має бути такою, щоб вона заходила за два суглоби кінцівки, між якими стався перелом. Шину прив'язують до зламаної кінцівки бинтом, мотузкою або ременем. Переносити потерпілого необхідно на носилках.

7. При пораненнях

При пораненні, перш за все, необхідно зупинити кровотечу. Якщо рана невелика, то достатньо пов'язки. Якщо пошкоджена велика артерія кінцівки (кров з рані витікає переривистим потоком або фонтанчиком), то вище за рану, більше до тулуба, накладають гумовий джгут, яким обмотують кінцівку два-три рази і зав'язують вузлом. Джгут накладають на термін не більше 1,5 години. Якщо пошкоджена вена (кров йде потоком і має темно-червоний колір), на місці кровотечі необхідно накласти тісненну антисептичну пов'язку, а якщо вона не допомагає, то нижче за рану накладають джгут і тримають кінцівку піднятою.

8. При ураженні електричним струмом

Перш за все треба звільнити потерпілого від струму. Відключити рубильник або викрутити запобіжники. Якщо це неможливо, то слід відтягнути дріт сухою дерев'яною палицею або відтягнути потерпілого, застосовуючи при цьому

діелектричні рукавиці або підручні ізоляючі засоби: сухий мотузок, палицю, дошки і тому подібне.

Якщо потерпілий тільки-но прийшов в свідомість, його необхідно покласти і до прибуття лікаря забезпечити повний спокій, безперервно спостерігати за диханням і пульсом. Не можна дозволяти йому рухатися, оскільки відсутність важких симптомів після ураження електричним струмом не виключає можливості подальшого погіршення стану здоров'я.

Якщо потерпілий знаходиться в несвідомому стані, але у нього рівне дихання і пульс, його належить покласти, розстібнути одяг, створити приплив свіжого повітря, дати понюхати нашатирний спирт, оббрязкати водою. Якщо ж потерпілий в несвідомому стані, а дихання його рідке і судорожне, або він зовсім не дихає і у нього не можна промацати пульс, необхідно негайно приступити до штучного дихання і масажу серця, знявши перед цим одяг, що заважає. Штучне дихання слід продовжувати до тих пір, поки не з'явиться самостійне дихання або доки не стане ясно, що настало смерть. У всіх випадках ураження електричним струмом необхідно терміново викликати лікаря або доставити потерпілого, після надання першої допомоги, до лікувальної установи.

Штучне дихання рекомендується проводити лише в тих випадках, якщо потерпілий не дихає або дихання рідке, судорожне, а також, якщо дихання поступово погіршується. Якщо у потерпілого відсутній пульс, необхідно синхронно з штучним диханням проводити зовнішній масаж серця.

9. Перша допомога при кровотечах

У першу чергу необхідно призупинити кровотечу, а потім накласти стерильну пов'язку на рану. Зупинка кровотечі на кінцівках проводиться шляхом притиснення артерії, вени або накладанням джгута вище від місця поранення при піднятій кінцівці. При накладанні джгута (а в разі його відсутності – ременя, паска, мотузки, шматка відірваної сорочки та інше) необхідно в місці його накладання обгорнути кінцівку шматком тканини, щоб уникнути болісності.

Слід пам'ятати, що джгут накладається тільки на 1-2 години. У зв'язку з цим, необхідно під накладений джгут покласти записку чи написати чорнилом або хімічним олівцем на кінцівці точний час, коли джгут було накладено. Після зупинки кровотечі шкіру навколо рани очищають спиртом, змащують йодом або зеленою, а потім накладають стерильну пов'язку.

10. Перша допомога при обмороженні

Перші ознаки обмороження спостерігаються на незахищених частинах тіла на руках, на обличчі, носі, вухах. Спочатку відчувається холод, потім уражені ділянки шкіри стають блідими, з'являється поколювання, незначний біль. Потім наступає оніміння цих ділянок шкіри.

Першою допомогою при обмороженні є розтирання уражених частин рукавичкою, рукою (не можна снігом чи льодом) поки не настане почервоніння та потепління їх. Після цього необхідно помістити кінцівку в теплу воду ($36\text{--}37^{\circ}\text{C}$), накласти стерильну пов'язку та направити потерпілого до лікаря.

Заходи попередження обмороження:

- змастити відкриті частини тіла жиром, який затримує тепло в шкірі;
- закрити, по можливості, відкриті частини тіла;
- одягти теплий просторий одяг, взуття перед виходом на роботу.

Під час великих морозів можливе замерзання. Першими ознаками замерзання є втома, послаблення серцевої діяльності і дихання, сонливість, втрата свідомості, може настати смерть.

При наданні першої допомоги необхідно негайно внести обмороженого в тепле приміщення, обкласти грілками чи посадити в теплу ванну ($36-37^{\circ}\text{C}$), де проводити штучне дихання, розтирати все тіло, давати гарячий чай, збуджуючі напої – каву, вино.

Керівник апарату
адміністрації

Б. Білій

